

Protokół nr. 3/22

z posiedzeń Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Zwierzyńcu odbytych w dniach 4.03.2022r oraz 15.03.2022r.

Obecni członkowie Komisji wg. załączonych list obecności. Posiedzeniom przewodniczył Jan Dębicki, przewodniczący Komisji Rewizyjnej.

Temat posiedzeń - „Kontrola infrastruktury wodno-kanalizacyjnej gminy Zwierzyniec pod kątem ściągalności opłat za wodę i ścieki, oraz analiza przyczyn ewentualnych ubytków wody”.

Porządek posiedzeń:

1. Otwarcie
2. Zapoznanie się z dokumentacją dotyczącą tematu kontroli, oraz jej analiza.
3. Wizja lokalna przy głównym ujęciu wody Zwierzyniec - Rudka oraz w kilku węzłach pośrednich dla sprawdzenia stanu technicznego wodomierzy i zasuw sekcyjnych
4. Opracowanie wniosków i zaleceń pokontrolnych.
5. Zakończenie posiedzenia.

Kontrola odbywała się w obecności i przy udziale dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej w Zwierzyńcu p. Marka Padyaska, oraz innych pracowników odpowiedzialnych za funkcjonowanie sieci wodociągowej.

Ad.1 Przewodniczący Komisji otworzył posiedzenie.

Ad.2 Komisja przeprowadziła analizę przedstawionych przez dyrektora ZGK dokumentów, które obrazują stan infrastruktury wodociągowej w gminie Zwierzyniec :

- Sieć wodociągowa obejmuje wszystkie miejscowości gminy oprócz Guciowa, gdzie mieszkańcy korzystają z własnych ujęć wody. ZGK w Zwierzyńcu obsługuje obecnie 0,4 km magistrali głównej, oraz 113,1 km sieci wodociągowej rozdzielczej, przy czym Kosobudy i Kosobudy Bór zasilane są prawie w całości przez ujęcie z terenu gminy Zamość, pozostałe miejscowości z ujęcia Zwierzyniec - Rudka. Miejscowość Sochy korzysta w połowie z ujęcia Zwierzyniec-Rudka, w połowie z ujęcia Sochy, co jest rozwiązaniem bardzo korzystnym, ponieważ możliwe jest przejście całej miejscowości na korzystanie z jednego lub drugiego ujęcia, stąd pozostawione stare ujęcie w Sochach określa się mianem „strategicznego”. Do obsługi instalacji wodociągowej przewidziano 3 etaty - inkasent- odczytywacz wodomierzy 1 etat, dyżurny pogotowia wod-kan 2 etaty. Zespół dysponuje samochodem dostawczym wyposażonym do szybkiego reagowania w przypadkach awaryjnych. Początki wodociągu w Zwierzyńcu to rok 1965 - powstało stare ujęcie przy ulicy Zamojskiej, ujęcie Zwierzyniec-Rudka funkcjonuje od roku 1975 - pierwsza studnia, w 1988 powstała 2-ga studnia. Wywłoczka, Turzyniec i Topólcza - wodociąg powstał w latach 1987-1989, Bagno i Żurawnica w latach 1990-1992, Obrocz 1993-1994, Kosobudy w latach 1995-1996. Przewody magistrali głównej (od ujęcia do ul Zamojskiej) wykonane są ze stali o średnicy 250 mm, ze stali wykonano również sieć rozdzielczą na osiedlu za Domem Kultury, pozostała sieć z PVC. Sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Zwierzyńca ma miejsce od 1984r.

Komisja zapoznała się z dokumentacją dotyczącą awarii sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy Zwierzyniec. W 2021 roku w Zwierzyńcu miały miejsce 23 awarie, w styczniu i lutym

2022r - 2 awarie. Siedem z tych awarii to rejon ulic Staszica, Polna, Lipowa gdzie powodem jest bardzo zły stan techniczny przyłączy z uwagi na ich wiek i jakość użytego materiału. Analogicznie w tym okresie na terenie gminy Zwierzyniec usunięto 28 awarii, z czego 14 w miejscowości Żurawnica. Dokładnie połowa wszystkich awarii to wycieki na przyłączach spowodowane głównie złą jakością materiału. Niepokojące informacje zawarte w przedstawionej dokumentacji, to czas trwania awarii do momentu wykrycia. Na 53 wszystkich awarii, w 21 przypadkach ten czas opisano jako nieokreślony, w 28 około 1 doby, a tylko w 4 przypadkach czas określa się w godzinach. Straty wody szacuje się na ok. 100 m sześciennych na dobę - dotyczy wycieku na przyłączy przy niewielkim uszkodzeniu - ok 1 cm średnicy. Bliżej nieokreślone straty wody występują również na hydrantach przeciwpożarowych które w wielu przypadkach są nieszczelne i niesprawne. Stwierdzony został też przypadek nielegalnego poboru wody z hydranta poprzez zastosowanie specjalnego złącza. Po ujawnieniu tej sytuacji część hydrantów zaplombowano. Akcja ta nie została zakończona, co może powodować dalsze kradzieże.

Komisja zapoznała się z eksponatami w postaci fragmentów rur z miejsc awarii. Rodzaj uszkodzeń potwierdza, że awarie są spowodowane wiekiem (dotyczy głównie rur stalowych), bądź złą jakością materiału - dotyczy rur PVC, głównie przyłączeniowych, gdzie nie występują uszkodzenia mechaniczne, a wycieki wynikają z niejednorodności materiału, o czym świadczą punktowe otwory w rurach spowodowane przez ciśnienie.

Warunki techniczne dotyczące projektowania sieci, przyłączy, oraz urządzeń wodociągowych określają, że materiały użyte do budowy powinny posiadać odpowiednie certyfikaty, aprobaty techniczne i świadectwa dopuszczenia przez Państwowy Zakład Higieny. Komisja zwróciła się o udostępnienie takich dokumentów w celu ich weryfikacji. Okazało się, że tego rodzaju dokumentów w archiwach ZGK nie ma. Należy podkreślić, że w tamtym okresie inwestorem była gmina Zwierzyniec.

Komisja przeanalizowała dokumentację dotyczącą różnicy pomiędzy ilością wody wyprodukowanej a sprzedanej w latach 2017 - 2021. Dane te w poszczególnych latach wyglądają następująco:

- 2017 - produkcja - 303 tys m³, sprzedaż - 176 tys m³, strata - 127 tys m³, sprzedano 58%
- 2018 - produkcja - 296 tys m³, sprzedaż - 175 tys m³, strata - 121 tys m³, sprzedano 59%
- 2019 - produkcja - 318 tys m³, sprzedaż - 181 tys m³, strata - 136 tys m³, sprzedano 56%
- 2020 - produkcja - 361 tys m³, sprzedaż - 168 tys m³, strata - 193 tys m³, sprzedano 46%
- 2021 - produkcja - 391 tys m³, sprzedaż - 174 tys m³, strata - 217 tys m³, sprzedano 44%

Straty w ujęciu dobowym w latach 2017 - 2021 są następujące :

- 2017 - 347,95 m³
- 2018 - 331,84 m³
- 2019 - 373,68 m³
- 2020 - 527,00 m³
- 2021 - 594,04 m³

W latach 2020 - 2021 ze względu na pandemię ograniczone były odczyty wodomierzy przez inkasentów, w związku z czym dane odnośnie zużycia wody w większości były oparte na zgłoszeniach odbiorców. Opierając się na danych z lat wcześniejszych, należy jednak przyjąć, że ilość strat ma tendencję zdecydowanie wzrostową.

Dla porównania Komisja przeanalizowała sytuację na wodociągu w miejscowości Kosobudy, gdzie woda jest kupowana od gminy Zamość. Tutaj różnica pomiędzy ilością zakupionej wody, a sprzedanej odbiorcom jest znacząco mniejsza:

- 2018r - sprzedano 60%
- 2019r - sprzedano 77%
- 2020r - sprzedano 69%

- 2021r - sprzedano 82% zakupionej w gminie Zamość wody, przy czym w 2018r miała miejsce bardzo poważna awaria wodomierza głównego, co wpłynęło na wielkość strat w tym roku.

Ad.3 Komisja przeprowadziła wizję lokalną ujęcia wody Rudka - Zwierzyniec oraz zapoznała się wybiórczo ze stanem zasuw sekcyjnych.

W ujęciu wody Rudka wykonano szereg napraw i modernizacji takich jak:

- naprawa automatyki obsługującej pracę ujęcia
- serwis i naprawa agregatu prądotwórczego
- zakup nowej pompy głębinowej
- serwis i naprawa starej pompy głębinowej jako rezerwowej na wypadek awarii.

Łączny koszt tych czynności to ok. 30800 zł. Obecny stan ujęcia wody wg. opinii dyrektora ZGK pana Marka Padyaska jest dobry. Komisja zwróciła uwagę na usytuowanie instalacji fotowoltaicznej, której ekrany praktycznie cały dzień znajdują się w cieniu rosnących od południowej strony modrzewi, co powoduje, że produkcja energii mająca dawać samowystarczalność jest niewystarczająca.

Podczas kontroli zasuw stwierdzono, że główne zasuwy sekcyjne na magistrali przy ul. Rudka nie działają i są do wymiany, podobnie jak większość zasuw w innych lokalizacjach. Taka sytuacja uniemożliwia odcięcie poszczególnych sekcji sieci w przypadku awarii.

W następnym etapie kontroli Komisja przeprowadziła analizę dokumentów związanych z ilością odbiorców i stanem płatności za wodę i ścieki.

Na dzień 28.02.2022r wodę odbiera 2431 gospodarstw domowych i 123 zakłady, ścieki oddaje 1266 gospodarstw i 93 zakłady. Systematycznie rośnie ilość wydanych warunków przyłączy wod-kan: - w 2018r - 19, w 2019r - 23, w 2020r -34, w 2021r - 56 przyłączy.

Stan zadłużenia na dzień 31.12.2021 za wodę i ścieki łącznie był następujący:

zakłady - zadłużenie niewymagalne	-	20512,41 zł
- zadłużenie wymagalne	-	20591,09 zł
razem	-	41103,50 zł

gospodarstwa domowe

- zadłużenie niewymagalne	-	41818,83 zł
- zadłużenie wymagalne	-	30000,69 zł
razem	-	71819,52 zł

łącznie - niewymagalne 62231,24 zł, wymagalne 50591,78 zł, razem - 112903,02 zł.

Stan na dzień 28.02.2022r:

zakłady - zadłużenie niewymagalne	-	29834,97 zł
- zadłużenie wymagalne	-	9553,92 zł
- razem	-	39388,89 zł

gospodarstwa domowe

- zadłużenie niewymagalne	-	8563,51 zł
- zadłużenie wymagalne	-	28434,76 zł
razem	-	36988,27 zł

łącznie - niewymagalne 38398,48 zł, wymagalne 37988,68 zł, razem 76387,16 zł.

Na dzień 23.03 2022r 78 kontrahentów rozliczało się z ilości pobieranej wody w sposób ryczałtowy, z tego 26 odbiorców korzysta z usługi okresowo. Podstawą ustalenia wysokości ryczałtów jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 14 stycznia 2002r. Montaż wodomierzy u takich odbiorców jest prowadzony, w ostatnim okresie zamontowano 19 sztuk.

Komisja zapoznała się z sposobami ściągalności zaległych opłat, i tak:

- na dzień 2.03.2022r wystawiono 61 wezwań do zapłaty (przy zaległości powyżej 100 zł), na

łącną kwotę 27547,88 zł.

- w 2021r wystawiono 253 sztuk wezwań do zapłaty
- wystawiono 5 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej
- podpisano 8 deklaracji spłaty zadłużenia w formie ugody
- wystawiono 18 zawiadomień o zamiarze odcięcia dostaw wody z powodu

niewywiązywania się odbiorcy z zapisów umowy - efektem 6 spłat całkowitych, 8 spłacanych w ratach, 4 pozwy sądowe o windykację. Metoda mimo kontrowersji okazała się skuteczna.

Ad.4 Wnioski i zalecenia pokontrolne

1. Podstawowym problemem wynikającym z przedstawionych danych, jest bardzo duża awaryjność sieci wodociągowej w gminie Zwierzyniec, oraz straty wody przekraczające w ostatnich 2 latach 50% produkcji. Działania Zakładu Gospodarki Komunalnej w kierunku poprawy sytuacji wynikają w zasadzie z bieżących potrzeb spowodowanych awariami - wymiana ciekących hydrantów z widocznymi uszkodzeniami, wymiana przyłączy które uległy awarii (Żurawnica), czy też montaż zasuw sekcyjnych w miejsce ciekących i niesprawnych. Według opinii przedstawionej przez Zarząd ZGK w Zwierzyniu konieczne są następujące inwestycje na sieci wodociągowej :

- wymiana rurużu stalowego mocno skorodowanego i nieuszczelnego na polietylenowy, co radykalnie zmniejszyłoby straty wody.

- kompleksowa wymiana przyłączy w miejscowości Żurawnica oraz modernizacja sieci na osiedlu obejmującym ul. Staszica, Dolna, Polna, Lipowa - są to rejony z największą ilością awarii.

-wymiana starych i montaż dodatkowych zasuw sekcyjnych z opomiarowaniem (wodomierze), z możliwością odcinania i opomiarowania poszczególnych miejscowości, dzielnic, rejonów miasta, czy też poszczególnych ulic, co umożliwi szybszą lokalizację awarii, a więc zmniejszenie strat wody, oraz pozwoli na odcięcia wody tylko w rejonie gdzie wystąpiła awaria.

- sukcesywna wymiana hydrantów przeciwpożarowych, które w wielu przypadkach są niesprawne i nieuszczelne. W samym Zwierzyniu stwierdzono na dzień 13 grudnia 2021r 26 niesprawnych hydrantów z uszkodzoną zasuwą lub wrzecionem.

- całkowita likwidacja umów ryczałtowych z odbiorcami wody poprzez instalację wodomierzy.

2. Aby wymienione działania miały charakter kompleksowy, obejmujący całość problemów, należałoby przeprowadzić pełny monitoring sieci wodociągowej Zwierzynca oraz poszczególnych miejscowości na terenie gminy. Monitoring powinien być wykonany przez zewnętrzną firmę specjalistyczną. Na podstawie wyników monitoringu należałoby zlecić wykonanie projektu technicznego modernizacji sieci wodociągowej , a następnie zabezpieczyć środki finansowe w budżecie gminy.

3. Działania doraźne, prowadzone do tej pory nie przynoszą wymiernego efektu, a analiza przedstawionych danych dotycząca ilości awarii i wielkości strat wody pozwala stwierdzić, że sytuacja z roku na rok będzie coraz gorsza. Komisja Rewizyjna apeluje do Rady Miejskiej w Zwierzyniu, oraz do Pani Burmistrz o podjęcie działań kompleksowych .

5. Problem ściągłości opłat wydaje się mieć tendencję spadkową - stan zadłużenia na koniec 2021r wynosił w zadłużeniu wymagalnym 50591,78 zł, zaś na 28.02.2022r 37988,68 zł. Może to być efektem podejmowanych przez ZGK działań w tym zakresie. Zastosowanie ostrzeżeń o możliwości odcięcia dostaw wody przy uporczywym niepłaceniu, okazało się bardzo skuteczne i należałoby je stosować przy odpowiednim wyprzedzeniu i indywidualnym podejściu do każdej sytuacji .

6. Komisja zaleca doprowadzenie do usunięcia modrzewi zasłaniających od słońca instalację fotowoltaiczną przy ujęciu wody Rudka, bądź zmianę lokalizacji samej instalacji, co uzasadniałoby ekonomicznie jej istnienie.

Ad. 5 Przewodniczący Komisji zakończył posiedzenie.

Protokół sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla Burmistrza Zwierzynca, Przewodniczącego Rady Miejskiej, jednostki kontrolowanej i do akt Komisji Rewizyjnej.

Strony mają możliwość złożenia zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole.

Podpisy Komisji: Posiedzenie nr 1

Dębicki Jan - *Dybiński*
Klik Piotr - *Klik Piotr*
Browarnik Bożena - *Bo*
Guz Krzysztof - *Krzysztof Guz*

Posiedzenie nr 2

Dębicki Jan - *Dybiński*
Klik Piotr - *Klik Piotr*
Browarnik Bożena - *Bo*

Jednostka kontrolowana:

Dyr. Marek Padyasek -

Zakład Gospodarki Komunalnej
ul. Rynek 1, 22-470 Zwierzyniec
tel. (084) 68-72-178, fax 68-72-172

Dyrektor
Marek Padyasek

obrazowatca
5.04.2022.
BURMISTRZ
Urszula Anna Kolman